

LUD

Organ Spółki Wydawniczej — Wychodzi dwa razy na tydzień.

ROK IV | KURYTYBA, DNIA 13 LISTOPADA 1923. | Nr. 87.
Adres dla listów: — Curytyba, Caixa Postal 155 — Adres Redakcji: Curytyba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil.

Walka o przemysł górnośląski w Polsce.

(Dokończenie).
UKŁADY W MARJENBADZIE DOPEŁNIŁY RESZTY.
W tym miejscu kapielowem w Czechach zjechał się Korfanty z kapitalistami czeskimi, austriackimi, włoskimi, francuskimi i polskimi. Wśród układów z nimi wyrwał z rąk pruskich trzy największe przedsiębiorstwa górnośląskie to jest: Hutę Laury, werki w Królewskiej Hucie i stalownię w hucie Bismarka. Dzięki zabiegom Korfante, państwo polskie uzyskało w tych trzech największych przedsiębiorstwach bardzo ważne udziały 25-ciu procent, które przedstawiają olbrzymią sumę franków złotych, a zostały nabyte dla Polski bez wydania jednej marki ze skarbca polskiego. Nadto zapewnił Korfanty kopalniom górnośląskim dostawę węgla do Austrii i Włoch; dalej przedsiębiorstwa te przeniosły biura swe do Polski, przyrzekły przyjmować urzędników polskich i t. d. Kapitał prusko-niemiecki utrzymał się jeszcze na Górnym Śląsku, ale w tych trzech przedsiębiorstwach spadł już znacznie poniżej połowy.
»Gazeta Warszawska« podaje nawet, iż największe przedsiębiorstwa na Górnym Śląsku, Huta Królewska i Laury mają być przekształcone wskutek zmian zaszytych w posiadaniu kapitału zakładowego towarzystw, na towarzystwa polskie z przeniesieniem siedziby z Katowic do Warszawy. Połączą to za sobą obsadzenie stanowisk kierowniczych przez Polaków.
Inne mniejsze przedsiębiorstwa górnośląskie pójdą w ślad

za temi trzema największymi przedsiębiorstwami. Polska dzięki staraniom Korfante i jego wpływowi politycznym wnet i pod względem przemysłowym zdobydzie Górną Śląsk i uwolni robotnika polskiego od zależności pruskiej. Nie dziwnego, że wobec tak wielkiego powodzenia Korfanty został obecnie zamianowany wiceprezydentem rady ministrów a ostatnie telegramy doniosły, że kapitałiści górnośląscy wpłacili już do kas rządowych 50 milionów franków w złocie, co bez wątpienia stoi w ścisłym związku, ze zabiegami Korfante.
JAK SIĘ ZAPOWIADA DALSZA PRACA KORFANTEGO.
Sam Korfanty określa ją w rozmowie swej z dziennikarzem w Katowicach z dnia 20-go sierpnia w następujących słowach: »Obecnie jestem zajęty rozszerzeniem wpływów Państwa polskiego i zdobywaniem udziałów jego w innych przedsiębiorstwach i prowadzę w tym kierunku dalsze dobrze zapowiadające się rokowania. Ze szczególnych tych posunęć dla zaspokojenia ciekawości różnych polityków ekonomicznych, kompromitujących redakcje niektórych pism polskich, nie ogłaszamy, mimoich brutalnych napadów, jest rzeczą zrozumiałą. Pragnę tylko podkreślić, że działamy zawsze z porozumieniem Rządu bez względu na to, czy Rząd jest prawicowy czy lewicowy, bo chodzi tu o interes Państwa.
Gazety żydowsko-socjalistyczne wszelkiego pokroju zwłaszcza warszawskie, rzuciły się zaraz

na Korfante i zaczęły wliczać miliony, które miał rzekomo na tej pracy zarobić. I jeden z dziennikarzy zapytał o to Korfante w następujących słowach: — Panie Pośle, jeszde jedna sprawa. Niewątpliwie doszły też i do Pana te różne wieści o tych ogromnych sumach, jakie Pan Poseł przy tej swojej działalności zarabia?
— Słyszałem o tem — odrzekł p. Korfanty z uśmiechem. — Tych wszystkich, którzy tego tak ciekawi, mogę uspokoić. — Nie posiadamy ani jednej akcji i ani jednego udziału w przedsiębiorstwach wielkiego przemysłu na Śląsku. Organy rządowe zaś mogą im potwierdzić, że za moje zabiegi około partycypacji Państwa Polskiego w przedsiębiorstwach przemysłowych śląskich nie biorę od nikogo żadnego wynagrodzenia, ani nawet kosztów podróży.

Wiadomości z POLSKI.

POWRÓT DO LWOWA METROPOLITY SZEPTYCKIEGO.
Warszawa, 6-go października. — W piątek po południu wrócił do Lwowa metropolita Szeptycki. W drodze powrotnej z Warszawy metropolita zatrzymał się w Przemyślu, gdzie nocował u biskupa grecko-katolickiego. Do Lwowa przybył metropolita bez ceremonijalnych powitań. Grupa młodzieży, nie doczekawszy się metropolity, rozeszła się do domu.
METROPOLITA SZEPTYCKI WE LWOWIE.
W piątek, 6-go października o godzinie 18 przybył do Lwowa metropolita Szeptycki w towarzystwie biskupa ks. Kotyło-

wskiego. Przyjazd metropolity odbył się za wiedzą władz. Metropolita udał się wprost do pałacu metropolitalnego przy cerkwi św. Jura, gdzie zamieszkał.
WYWÓZ NADMIARU ZBOŻA.
Warszawa, 29-go września. — Pisma donoszą: Pod przewodnictwem premiera Witosa odbyła się wczoraj w Prezydium Rady Ministrów konferencja w sprawie wywozu tych ilości zboża, które pozostaną jako nadmiar po zaspokojeniu potrzeb rynku wewnętrznego. W konferencji wzięli udział minister Kucharski, minister Kiernik, minister Gościński i Szydłowski.
WYSIEDLENIE OPTANTÓW NIEMIECKICH Z POLSKI.
W związku z zupełnie nieuzasadnionem wysiedleniem obywateli polskich z granic niemieckich dowiadujemy się, że na zasadzie rozporządzenia władz wysiedlono przeszło 100 Niemców, którzy optowali na rzecz Niemiec z fortec Grudziądz, Torunia i Chełma. Wobec unieważnienia opcji osoby te korzystały dotąd z prawa azylu w Polsce. Jak wiadomo, jest to zarządzenie ściśle odwetowe.
OGRODICZENIA W WYDAWANIU PASZPORTÓW ZAGRANICZNYCH.
Na mocy ostatniego rozporządzenia Ministerjum Spraw Wojskowych mężczyźni do lat 28 niemogą otrzymać pozwolenia na wyjazd zagranicę bez specjalnego zezwolenia odnośnych władz wojskowych.
Gdańsk, 1-go października. — Komunistyczna partja niemiecka zwróciła się do ludności z odezwą, w której twierdzi, że odstąpienie Niemiec od biernego oporu da się odzyskać w Gdańsku, gdzie akcja

Gospodarze i Robotnicy! Kalendarz „Przyjaciela Rodziny” NA ROK 1924

wzięj sobie za zadanie odwieść was i pomóż wam przy waszej pracy dobrami radami i wskazówkami.
Dla gospodarzy zawiera rady gospodarze na każdy miesiąc, a nadto dla uprawiających z takim trudem zboża, niezmiernie ważne następujące rozprawy księdza Chyłańskiego: O upalaniu czyli dezynfekcji zboża do siewu, przeciwko robactwu w zbożu, o zbożu do siewu, o zachowaniu zboża i o uprawie traw, przez doświadczonego rolnika.
Dla robotników podaje kalendarz dostawny przekład ustawy brzojskiej: O ubezpieczeniu i odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki przy pracy. Ustawę tę poznajcież, gdyż robotnikowi wielką korzyść wzboczą i niedostateczności innych ustaw robotniczych i ochrony pracy. Nadto ustawa ta ma zapewnić natychmiastową egzekutywę ze strony władz.
Kalendarz „Przyjaciela Rodziny” będzie około 15-go listopada do nabycia u wszystkich agentów „Ludu” liczy stron 180

Redakcja „Ludu”

uprasza wszystkich Czytelników w razie zapłaty za gazetę opłaty BEZWZGLĘDNE uisilić do 1-go stycznia 1924 roku. OGIĄGALJĄCYM SIĘ BĘDZIE WYSYŁKA GAZETY WSTRZYMANA ZE STYCZNIEM 1924 roku. Nawet z roku 1920 zalega jeszcze kilku prenumeratorów, nieo więcej z lat 1921—22—23. Nie odbierających regularnie „Ludu” upraszamy o ściśle i wyraźne podanie adresu.
przygotowuje się w tajemnych organizacjach. W odezwie tej powiedziane dosłownie: Jeżeli w Niemczech reakcja rozpocznie wojnę to skutki jej dadzą się w Gdańsku odczuć w sposób dwojaki. Reakcja i organizacje orgeszowskie gdańskie wystąpią zbrojnie przeciw robotnikom i wtedy należy się spodziewać wkroczenia Polaków, co byłoby równoznaczne ze zgnieceniem swobody robotniczej.

Hrabia Damian

PCWIEŚĆ HISTORYCZNA Z OSIEMNASTEGO WIEKU.

57
Zuchwałstwo jego jest tak wielkie, że tegoż biskupa sprawdził i ciekaw katolicą w Telespich, już tak przez właściciela biskupa, metropolita kijowskiego, księdza Wołokiewicza i powitania, jeszcze raz powieć kazał, jakoby pierwsze poświęcenie niżej wzmiankowanego biskupa nie miało. Giemady w tej uwiedzonego ludu na przyjęcie biskupa prawosławnego sprawozdali, w dźwięcy białej i do przyjęcia błogosławieństwa od niego pobiudli.
I niewadon o jaką obienicą ludzi tych do siebie przywiał, ale nieistoty prawdą jest, że zabawu otce reze nie tylko mu wiara ślepa, ale także wielkie ślary do rąk jego skłodoja.
W kilku paragrafch przysto do tego, że ludz swoich wianych duszpasterzy, trwojących w wierności przy wierze świątej, katolickiej, z domów piebanijnych wygnali, dostępn do cerkwi im wbrańali, a prawosławnych duchowych w ich miejscu przyjmowali, za prawoy tych kapłanów ich uniaac. Niekotorych katolickich kapłanów brał gwałtem i prawi dala, jak niedogodni: zdył samego Pana i Zwiastela, »srd zgraj wrzeszczącej i bijącej przed swego Melchisedecha i do wyrzyszenia nie wiary katolickiej i od grz za śmierci przymosoi.
Zgroza przejmują srae prawowiernych katolicków, truchających ra widok takowych sprotności. Wiara razza gwałt cierpi.
Tu pułkownik umiaki, a strasany wyraz jego twarzy wkrzywiał, jak do biału poruszony iot tem co opowiadał. Wtem Hrabia Damian się odezwał:

— Nie pójmuje panie pułkowniku, że władza nie ukróci swawoli ludz i miacwicie owego prawosławnego moha.
Pułkownik pokiwiał smutnie głową na to słowa.
— Niestety, władza, rządowa jest istotnie tylko puzornie w rękach naszych. Czy nie wiesz, panie hrabio, jak smutnym jest los naszej ojczyzny? Pod starym królem wszyscy szaleli wiodąc do Polski, gospodarząc w niej, jakoby byli jej panami. Świecła i wspaniała Rzeczpospolita polska podobna jest do karczmy, do której każdy zajechał.
Imperator wa moskiewska rządzi u nas więcej, niż nasz król. Jej pślowo w Warszawie w ecej se kłaniają, niż majestatowi królewskemu. Wojska moskiewskiego rejno w Warszawie i w całym kraju. Jenerał wie moskiewsky postętuą sobie, jakobyśmy ich niewolnikami byli. Czy słyszało to rzeczy w biskupji narodów starożytnych, aby żołnierze obergo monarchy pśdów se sejmowi wolności pśstawa gw. hem porywali i do kaźni sadzali za to, że bronili wolności i prawa. A na to się odważyła monarchia moskiewska. Żołnierze jej porwali w Warszawie biskupa katolickiego, posła na sejm; nie wahali się ręki podnieść na pśświęconą osobę duchowną. Tegę samog dnia uwikłał Moskale także hetmana wojsk koronnych Rowanckiego i jego syna.
— Na Boga, — przerwał hrabia Damian, — i wy Polacy, wy naród sławny z tyerstwa i gorącej wiary katolickiej, wyście to ścieracie? Nierozumicie, w głowie mi się to pomieścić nie może.
Pułkownikowi spłynęło kilka łez z oczu i westchnąłszy głęboko, odpowiedział:
— Zniknął błask ojczyzny naszej przez nasze własne winy. Zępsucę oszaleło serce naroda. Słepota radia na oczy

naszego ducha. Zęgo nie widzimy albo je zgola za dobre uznawamy. Robakniszczenia zaczyna toczyć nasze społeczeństwo.
Boże miłosierny, kiedyż zeslesz prośbień swej łaski i oświecis rozumy i serca nasze, abymy nie zgineeli, ale ożyli...
Wzruszenie nie pozwoliło dalej mówić pułkownikowi; Hrabia Damian nie miał przerwać bolesnego wzruszenia przeżanego męża.
Po chwili, gdy pułkownik, nieco się uspokoił zaczął tak dalej:
— I tu na Ukrainie ręką imperatorowej nad nami. Nad granicą polojest wojska moskiewskiego. Ow Melchizedech braci smola, bo pewien opiekli Moskali. Wie on dobrze, że szarzę prawosławia, czyni rzecz Moskalem, jako prawosławny, miłą i może liczyć na ich pomoc.
Sę sawot teny, — dojął pułkownik głosem przygniszonym, — kiedy twierdzi, że z rokiem 21 w porozumieniu z Moskwą to wszystko czyni...
Wtem w dziwach domu ukazała się pani Elżbieta a podszedłszy ku rozmawiającym, zawołał:
— Widzę, że mój mąż i pan nie są mięte o gaci i opowiadaniem go bawiac, zapomnia, że czas się gotlic.
Na te słowa obaj męzowie się podnieśli i poszli za panią Elżbietą. Hrabia Damian postępowal rżaco i pewno, widocznie pokreplony zdrowem powietrzem ukrajskim...
Od tego czasu hrabia Damian caiem dniemi przesadywał pod dębem albo przychadzał się po ogrozie. Świeże powietrze dawnie cżywozy wywierali wpływ na niego i skuteczniejsz się okazało lekarstwem, niżeli leki humanitarnej medyka. Bładość oblica ustępoweja rumiećcom, oczy nabierały blasku, całe ciało odżywiało się i kromost. Hrabia pewnego dnia dostał nawet tonię i z

synem starszym Nicypora, Hryciem, odbył dość daleką przejażdżkę.
Pani Elżbieta i pania Anna odradzały wprawdzie od tego, lecz przejażdżka nie zaskodziła panu Damianowi, co było znakiem, że zdrowie wzięło w oim górę nad słabością i że sily cielesne powracają do dawniejszej moocy. Wzruszenie nie należało ich nadużywać, lecz oszczędzać, ażeby stan zdrowia zupełnie się ustalił.
2. Zawierucha.
Ogólnego czerwca rychto rano wyjechały obie panie koleją w odwie dziny do pana Mladanowicza w Humaniu. Pan pułkownik dojął i dzień sięcąc Kozaków jako straż przyboczną pod wodzą kozaka Hryhora Danieluka. Biał to kozak wieroy. Mianowicie pan pułkownikowi; okazał wielką cześć i wdzięczność, ponieważ przed paru laty, gdy poranny okropnie przez hajdamaków leżał prawie bez nadziei, pan Elżbieta pielegowała go, jak własnego syna i na nogi go znowu postawiła. Przystał wteczas, że życie odda za panią swoją w potrzebie. I niema już złoty dowody wierności a pan pułkownik wierzył mu tak bardzo, że go eterzym nad nadwornym kozakami zamianował, a teraz za opiekuna i obrońcę paucim w podróży dojął.
Hrabia Damian ofiarował się wprawdzie panom na towarzysza, lecz tak panie, jak i pułkownik usłry tej nie przyjąli, słusnie przypuszczając, że daleką drogą, i niebezpieczną stwo zbyt ujemny wpływ na przyobudzającego do zdrowia wywrzeć by mogły.
— Ależ ja zdrowy — odpowiadał Damian, — czuję, że dawne sily mi wróciły i będę mógł wytrzymać trud podróży.
Gdy jednak panie stanowczo się temu sprzeciwiły, nie upierał się Damian, pocieszając się nadzieją, iż nieoboczność pań będzie trwało zaledwie trzy lub

cztery dni. Jechali bowiem na obchód imienia Śiostry Przełożonej klasztoru, w którym pania Anna się uczyła.
Po wyjeździe pan pułkownik wraz z hrabią Damianem usiedli w izbie i spędzali czas na rozmowie.
O 10-go południa stary Nicypor wszedł przedko do izby i abliżywszy się do pułkownika, sępnął mu do ucha:
— Ratuunku hajdamaki idą!
Pułkownik zachmurzył czoło i powstał.
— Zjad wiesz? — zapytał.
— Mój Hryś wrócił z Bałty, dokąd z rozkazem pana pułkownika z kozami jechali.
— Dawaj go tu — zawołał (ukownik a gdy Nicypor wybiegł po syna, zaczął chodząc po izbie.
— Co się stało, panie pułkowniku? — zapytał Damian.
— To, o czym wczepanu mówiłem. Kozacy się buntują; w wielkich gromadach wjeżdza się po kraju, niszczą i palą a ludzi gubią.
Nie zdolał więcej powiedzieć, bo Nicypor z Hryciem weszli do izby. Hryś przepadł panu do nogi i chciał go w rękę pocałować, lecz pułkownik zawołał niecierpliwie:
— Now, chłopca, coś widział i słyszał.
Hryś zaczął opowiadać:
— Już gdym do Bałty jechał, słyszałem na popasach między kozakami nieunikniami jakowś szepty i szmowy. W jednej wsi zapytał mnie pewien stary kozak, coem sa jeden? Odrękałem ja prawdę, a on mi na to: Panowanie Łachów wje skończy, a kto z nami na tych pów pójdzie i pomoże ich zrosnąć, bogatym się stanie i szczęśliwym...
Ciąg dalszy nastąpi

Dr. Allegretti Filho LECZENIE OGÓLNE

Specjalność: choroby kobiece i dziecięce
Pracuje od 10-tej do 12-tej i od 4-tej do 5-tej.
Konsultorium i rezydencja: ulica Com-meadador Araujo N 50.—Telefon N. 650

F Odezwa wzywa robotników do przygotowania się do samo-obrony, a z chwilą wystąpienia reakcji i wkroczenia Polski do strajku generalnego.

ILOŚĆ WYDALONYCH Z NIE-MIEC OBYWATELI POLSKICH.

Ze sprawozdań konsulatu Rzeczypospolitej w Berlinie wynika, że ilość wydalonych z Niemiec obywateli polskich w ciągu ostatnich 6 miesięcy wynosi 630 osób. Osoby te rekrutują się przeważnie ze sfer robotniczych i rzemieślniczych. Wydalania te, jak stwierdzają dane, które konsulat posiada, są w większości wypadków zupełnie nieuzasadnione.

WIZYTY MILLERANDA PRE-RYDENTA FRANCIJ.

Warszawa, 8-go października. — Korespondent paryski «Gazety Warsz.» stwierdza na podstawie informacji francuskiego ministerjum spraw zagranicznych, że na razie wizyta Milleranda w Pradze nie jest przewidziana. Rewizyta należy się przedtem Jugosławii, Rumunii i Polsce. Millerand musiałby zatem odwiedzić 4 stolice, co byłoby objazdem manifestacyjnym. Chwila na taki objazd jeszcze nie nadeszła.

POPISY P. PIŁSUDZKIEGO.

Warszawa, 9-go października. — Dnia 21-go października przybędzie do Krakowa p. Piłsudski na 3-dniowy pobyt. Zapowiedziane są 2 odczyty, z których jeden na temat «Pierwsze miesiące niepodległej Polski».

GENERAL HALLER W AMERYCE.

Waszyngton, 9-go września. (Radjotelegram bezpośredniego połączenia z Warszawą.) General Haller został wczoraj przedstawiony przez pośta Wróblewskiego prezydentowi Coolidge na uroczystej audjencji, poczem przyjęty został przez sekretarza stanu min. wojny Pershinga.

General Haller złożył wieniec na grobie nieznanego żołnierza, na grobie Waszyngtona, oraz u stóp pomnika Kościuszki. General Haller wręczył order Polonia Restituta amerykańskiemu Czerwonemu Krzyżowi.

CO MÓWI DORADCA FINANSOWY HILTON YOUNG O SKARBIE POLSKI.

Warszawa, 10-go października. — Na zakończenie p. Young zaznaczył, że przy sanacji finansów nie można się spodziewać żadnych raptownych zmian. W tych ciężkich czasach pozostaje tylko ciężka praca i fachowa znajomość zagadnień. Na podstawie swych krótkich spostrzeżeń pan Young doszedł do wniosku, iż zasady gospodarcze państwa polskiego są mocne, jednakże trzeba dokładać wielkich wysiłków dla uzyskania całkowitego dobrobytu. Wszyscy są przekonania, że wielki naród polski, oraz zdrowy rozsądek i zdolności jego przywódców politycznych przezwyciężą wszelkie trudności.

FCGROM CZARNEJ GIELDY.

Warszawa, 9-go października. — Wczoraj wieczorem nadkomisarz Wiskowski w otoczeniu policji wkroczył do «Polonji», gdzie urządził pogrom czarnej giełdy. Rewizja trwała od godz. 8 do 11 wieczorem. Zatrzymano 320 osób, z których 90 aresztowano. Odebrano sporą ilość walut wysokocennych.

Warszawa, 9-go października. — Dziś odbywały się w Warszawie liczne rewizje w kawiarniach i restauracjach, gdzie gromadzą się spekulanci walutowi. Skonfiskowano waluty obce i mnóstwo akcji. W niektórych kawiarniach spekulanci płacili kelnerom za szklankę herbaty banknotami 5 dolarowymi aby tylko się ich pozbyć. Sensacją wzbudził na mieście widok korowodu, złożonego z aresztowanych spekulantów w ubraniach eleganckich i prowadzonych pod konwojem policji do aresztu.

Papierosy „VEADO”
Lotus
Mieszanka delikatna

Z Brazylii.

Kurytyba.

NA NAUCZYCIELKI JĘZYKA PORTUGALSKIEGO w szkołach kolonji polskich w Paranie, zdano przed komisją 11-go listopada egzamin 11 Sióstr nauczycielek z bardzo dobrym wynikiem. Z tej liczby było 6 Sióstr Rodziny Mariji a 5 Sióstr Miłosierdzia.

Egzamin zdaly ze Zgromadzenia Sióstr Rodziny Mariji następujące Siostry: Gabriela Kiołbasińska, Domicela Gąsiewska, Magdalena Ziarnicka, Pelagja Grybos, Henryka Ozogowska i Ewa Nalepa.

Ze Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia: Monika Makowska, Marta Flizikowska, Aniela Kloster Marija Rybińska i Marija Skotarczak.

Dnia 11-go listopada jako w dzień ODRODZENIA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ odbyło się uroczyste nabożeństwo w kościele polskim w Kurytybie, poczem p. Konsul Zbigniew Miskiewicz między godziną 12—1 przyjął w konsulaście delegatów kolonji, towarzyszy polskich i przedstawicieli władz miejscowych.

Z KOLONJI IRATY dowiadujemy się, że tam z końcem września i początkiem października przebywał jakiś zwolennik Stapińskiego z redakcji «Przyjaciela Ludu» który z Polski zjechał na wizytację Parany. Ten pan gołowąs imieniem Wójcik, w towarzystwie jakiegoś przygodnego artysty przebywał tam u jakiegoś prenumeratora tego pisma, kawiarni, chaty kolonistów i na jezdnym po dwutygodniowym pobycie napisał artykuł przeciw... księżom polskim w Paranie, których ani nawet nie widział. No i odjechał. Zawiózł tam z pewnością staremu Stapińskiemu, już przez polski lud katolicki opuszczonemu wodzowi kościoła narodowego wiadomość, że nie będzie z jego misji w Paranie i niema się tu poco wybierać po milrejsy, bo jeżeli dolary nawet nie uratowały «narodowych katolików polskich» to milrejsów byłoby stanowczo za mało. Na jakie też nowe pole oszustwa przetrzuci się jeszcze Stapiński? Zapewne p. Wójcik już psioczy na polskich księżach parafijskich w Polsce; no i gołów tam być specjalną powagą w sprawach Parany, przynajmniej w sprawie księży, bo to tak łatwe i chętnie przez niedowiarków przyjmowane.

Rio de Janeiro.

PROHIBICJA OD WÓDKI i napojów alkoholowych choć częściowa, powoli przenika do Brazylii z Ameryki Północnej. Oto do kongresu wniesiono następujący projekt do prawa: Od dnia ogłoszenia tego prawa na całym obszarze Rzeczypospolitej brazylijskiej zakazuje się sprzedaż trunków alkoholowych o jakimkolwiek procencie nawet detalicznie (na kieliszki) w niedziele, święta i ferjady narodowe. Przepisujący to prawo podpadają pod karę pieniężną i konta lub 14 dni aresztu wrazie powtór-

nego przewinienia. (PRZYP. RED. Ktokolwiek wie, ile zbrodni i zabójstw popetnia się we wendach, ten ucieszy się z przyjęcia tego prawa).

Prawo pasowe stało się już ustawą. Senat przyjął 32 głosami przeciw 11, a 1-go listopada zatwierdził i podpisał je prezydent Brazylii. Wśród wielu paragrafów ciekawy jest paragraf 6 wymierzony przeciw kurandierom. Oto jego dosłowne brzmienie: «Ogłaszanie lub opisywanie lekarstw nie zatwierdzonych przez urząd zdrowia, lub opisywanie zabiegów i leczeń nie zatwierdzonych przez powagi lekarskie i urzędy medyczne, jest zabronione pod karą od 100 do 1000 milrejsów».

São Paulo.

MEJNA DZIEWCZYNA. Z miasteczka Faxina donoszą o następującym wypadku: Inspektor de Quarterão pan Fortunato Leite z kolonji Pacova popadł w zatarg z jakąś familją kabukijską, której dokuczał na każdym kroku zwłaszcza dlatego, że 20 letnia córka Marija Placidina nie chciała mu się odwzajemnić za miłość, z którą się jej Leite narzucał. W dniu 1-go listopada wyruszyła cała rodzina, ojciec matka i dwie córki na cmentarz. Na odosobnionem miejscu spotkał ich «inspektor». Nie mówiąc ani słowa, zaczął nagle rąbać szabłą najpierw 55 letnią matkę, potem młodszą córkę, wreszcie ojcę; wszyscy niemilosiernie pokrajani legli na ziemi, brocząc krwią. Okrutnik zwrócił wtedy szabłą na Placidinę, leżącą się zawałał przez chwilę stanawszy oko w oko z dziewczyną. Ta korzystając ze zamieszania mordercy, rzuciła się błyskawicznie na niego, wyrwała mu szabłę i tak zaożęła go nią rąbać, że posiekany bez przytomności padł na ziemię, brocząc obficie krwią. Poranieni z trudem podnieśli się i zwolna przysięli do miejscowości Brotas, skąd ich odwieziono do Faxiny. Przywieziono do Santa Casa i rannego inspektora Leite, który z upływu krwi wkrótce skonał. Ofiary okrutnika wyleczą się z ran. Bohaterska dziewczyna, zeznała, że uczynku swego bynajmniej nie żałuje, szkoda tylko, że wpiersz nie wyrwała szabli napastnikowi nim poranił rodziców i siostrę. Na wiadomość o śmierci inspektora odpowiedziała, że to mu się słusznie należało i uczyniła tylko to, co była powinna uczynić. Oby takich dzielnych dziewcząt było jak najwięcej.

Rio Grande do Sul

Gazety z Rio de Janeiro donoszą, że przywódcy rewolucji dr. Assis Brasil i Maciel Junior oświadczyli, że tylko pod tym warunkiem zawrą pokój, gdy prezydent Borges de Medeiros ustąpi z prezydentury a konstytucja w Rio Grande ulegnie zupełnej zmianie. Rewolucjoniści zgromadzili się w Bagé dokąd udaje się Assis, a Maciel Junior pozostaje w Rio de Janeiro. Prezydent Brazylii Bernardes oświadczył, że za żadną cenę nie będzie popierał pokoju, w którymby był warunek ustąpienia Borgesa de Medeiros; on jest prawnie obranym prezydentem i musi pozostać na swym posterunku. Skądinąd wiadomo, że Federaliści również domagają się bezwzględnej ustąpienia Borgesa. Wobec takiego stanu rzeczy znikają wszelkie widoki na zaprowadzenie pokoju w stanie Rio Grande.

Papierosy „VEADO”, New York
mieszanka.

Ze świata.

Rosja.

P. TROCKI DO SENATORA KINGA. Prasa sowiecka zamieszcza rozmowę, odbyłą pomiędzy

Trockim i senatorem amerykańskim Kingem. W rozmowie tej Trocki oświadczył, że chociaż Rosja ma wielkie sympatie dla proletariatu niemieckiego, to jednak w rewolucji niemieckiej żadnego udziału nie weźmie, ponieważ groziłoby to wybuchem pożaru europejskiego, a przedewszystkiem wojną z Polską, której to wojny Rosja chce uniknąć za wszelką cenę. Pomimo postępowania Polki, która «odnosi się nieżyczliwie do Sowietów i mimo, że Polska nie uznała nowego rządu sowieckiego, zreorganizowanego na podstawie konstytucji związkowej, rząd sowiecki okazuje wobec Polski niezwykłą oierpliwość i całkowicie jest za utrzymaniem pokoju». (Przyp. Red: Niezwykłe to wyznanie ze strony żyda Trockiego świadczy niezbitcie, jak wielką potęgą jest Polska i z tego widać, że Polska tylko zastania Europę przed bolszewizmem. Wyrok ten ze strony największego wroga jest pięknym potwierdzeniem wojskowej potęgi Polski.)

DZIWNE ŻĄDANIE SOWIECKIE.

Ryga, 8-go października. — Lotewska Agencja Telegraficzna donosi, że rząd sowiecki zwrócił się do rządu Łotwy, Litwy i Estonji z żądaniem, aby państwa te przystąpiły do związku republik sowieckich. W razie odrzucenia tego żądania przez państwa bałtyckie, Rosja będzie je bojkotować pod względem handlowym skierując cały swój handel do Piotrogrodu i portów czarnomorskich.

Anglja.

TELEPATJA, CZY PRZECZUCIE?

Pisma angielskie przytaczają ciekawy wypadek telepatji. Zona oficera okrętu handlowego «Serge» miała pewnej nocy przykryć sen: widziała że okręt, którym płynął jej mąż, rozbijł się wskutek zderzenia z innym statkiem, ale załoga ocalała. Zaniepokojona, udała się do zarządu Towarzystwa okrętowego i opowiedziała swoją wizję ale pocieszona ją, że to «tylko sen». W kilka godzin po wizycie tej damy, Towarzystwo otrzymało radiotelegram, opisujący rozbicie okrętu «Serge» zupełnie tak, jak je widziała we śnie żona oficera.

Niemcy

BREDNIE P. HITTLERA DO WÓDCY BOJÓWEK NARODOWYCH W BAWARJI.

London, 3-go października. — W rozmowie z przedstawicielem «Daily Mail» oświadczył Hitler, że kwestja, czy Bawaria będzie monarchją czy też nie? jest obecnie nie na czasie. Główną przyczyną wzburzenia narodu bawarskiego jest zdaniem Hitlera, zaniechanie przez Berlin biernego oporu w zagłębiu Ruhry. Hitler oświadczył następnie, że obowiązkiem rządu berlińskiego było zarządzić zniszczenie, a nawet wysadzenie w powietrze wszystkich kopalń, fabryk i wysokich pieców. Wówczas ciągnął Hitler, Poincaré zostałby śmiertelnie ugodzony, podobnie jak Napoleon, którego potęga runęła przed płonącą Moskwą.

KRONPRINZ NA TRONIE BAWARSKIM?

Berlin, 3-go października. — Specjalny korespondent «Daily Mail» donosi, że w tych dniach przybył jakoby do Niemiec następca tronu specjalny wysłannik, który przywiózł ważną wiadomość z Bawarii. Wysłannik przedstawił podobno następcy tronu propozycję, aby wjechał do Bawarii. W uzupełnieniu tej wiadomości «United Press» dowiaduje się, że na tajnym posiedzeniu separatystów bawarskich uchwalono, aby eks-kronprinz objął tron bawarski.

ARCYKSIĄŻE JÓZEF MONACHJUM.

Wiedeń, 3-go października. Arcyksiążę Józef Hababurg wjechał via Wiedeń do Monachjum.

Cel tej podróży nie jest znany. Jak wiadomo, monarchiści bawarscy utrzymują ścisły kontakt z dynastją Habsburgów.

WALKI O NIEPODLEGŁOŚĆ NADRENJI.

Gdańsk, 22-go października. — Dziś rano «Danziger Zeitung» zamieszcza artykuł poświęcony sprawie separatystów nadreńskich. Autor artykułu zaznacza, że byłoby nonsensem twierdzić, iż separatysty przedstawiają małą grupę stojącą na żołdzie Francji zdrajców kraju. Właściwe korzenie ruchu nadreńskiego tkwią znacznie głębiej. Liczba separatystów zdaniem dziennika, w ostatnich 5 miesiącach wzrosła potężnie. Początek kwestji nadreńskiej nie datuje się od dnia wczorajszego i nie jest bynajmniej zjawiskiem powojennym. Jedyną obecną bezładną potęgą Niemiec wzbudziło drżenie od dawna ruch i zasiliło go nowymi sokami. Ruch nadreński jest właściwie dalszym ciągiem stałych przeciwieństw, jakie istniały między mieszkańcami Nadrenji a Prusami. Wskiwem podłożem tego ruchu jest katolicyzm, będący sprzeczności z protestantyzmem północno-wschodnich Niemiec.

Argentyna.

Gdy obecnie do Brazylii (stanu São Paulo) uślą prania imigracja lub się znacznie zmniejszyła, to do Argentyny wrócić niepomierne i prawdopodobnie dojdzie w tym roku do 200 tysięcy ludzi. W dodatku imigracja do Argentyny jest bez warunków jakichkolwiek i każdy może się osiedlić, gdzie chce.

Papierosy „VEADO” LA REISE
mieszanka wyszukana.

Korespondencja.

REWOLUCJONISCI W KOLONJI POLSKIEJ GUARANY (Rio Grande do Sul).

Kolonja Guarany została nawiedzona szaradczą rewolucją z dniem 19-go października. Po zajęciu São Luis, główne dowódcą jest Honorio Lemos i gdzie wielkie nalotowo kontynuują obywateli miejsckich i pozabliżano było, aby nasyciwszy się dostalno szumem, tem smielej propagować swe idee «bertadomskie». Wyruszył jeden oddział tychże libertadorów na podobny cel, pracownicy kolonji Guarany pod dowództwem Abilio Machado. Ten wiekowiec, który obronca uosobionego kuku przszedł z tropą około 200 ludzi ruszył na Porto Lucena, egad rozpoczął wleczący pod jej zwycięgi, rabując domy, trzodki i zarzynając bydło i zabierając wszelką broń kolonistom, bo jego piliński oddział się w prze-satanej części z przynależ, zbrojów i prawdziwej holoty zebrał i poza reakti Uruguaju. Tak w szron strojoni zdali przez linje i ponownie miasteczka, jak Campina, Larajona az zatrzymali się 6 kilometrów od naszego miasteczka na tak zwanej Estrella, gdzie w niedoleg, t.j. 21-go października, 60 ludzi byli na nabożeństwie, sam kapłan w otoczeniu swego stajun podeliował m. aseczko Guarany. Nakti spotkanie tak wielce npragnionego goscia nie wyszedł, ani też nie wstawiał, choć ponos był taki jeden, on gotów był przyznać «wiał Assis», gdyżby po bilitau był zakomenderował takie wiew. Po zjedzeniu obiadu w hotelu, pojedów wyzwoleńca uciążonych ze swą swiata i powrotem na Estrella, a znowu w poniedziałek, 22-go października, drbeze zapatrzonzy w kromie, bo przed 150 strażnikami ich kolonistom, podjęli Inaja Girna w strony Santo Angelo, gloszali się spotkać z generałem Honorio Lemosem. Poniowal ten ostatni moją doradcę porażki ze strony wojska stanowią, więc Abilio Machado, nie zdążywszy w czasie skreśli w strony Palmarej czy Santo Barbary, by podobnego nie doznał Honorio Lemos ciusia. Wiele z jego ludzi opuszczają go, przejeżdżano kilku z powrotem ku Uruguaju, ale tych kolonist, jak ubrojeni, chwytają i oddają w ręce władzy miejscowej, która z pewnością na swój sposób z nimi postąpi.

Księgarnie, papielarnie i drukarnie
CASA DE NOVIDADES
 Pisma ilustrowane, jurnale, zabawki, książki do nabożeństwa, święte obrazy i statuetki, najrozmaitsze przedmioty na prezenty. Papiery wszelkich gatunków. Przy ulicy 15 de Novembro N 66.

Empresa Graphica Paranaense
 Placido e Silva & Cia Ltda.
 Papiery wszelkich gatunków; najrozmaitsze książki naukowe i beletrystyczne. Wykonuje się ładna robota drukarska. — Przy ulicy 15 de Novembro N 68. Adres telegraficzny: »Gazeta« — Caixa Postal R. Livraria Mundial
 Pierwszorzędny zakład drukarski, introligatornia, twarda i fabrykacja ksiąg handlowych. Wybór książek i przyrządów szkolnych. Dla kupców ze znacznym opustem. — Ulica 15 de Novembro N 62.

LEKARZE.
Dr. Carlos Moreira
 Klinika medycyna chirurgiczna. Specjalność: choroby oczu, uszu, nosa i gardła. KONSULTORIUM: Ulica Marechal Floriano N. 19. — Rezydencja: Ulica Visconde de Nezar N 85. — Tel. fon 388.

Dr. Carlos Iekler
 Operator i akuszer. Specjalność: choroby kobiece i pęcherza. Przyjmuje od 8-9 i od 2-4 godziny wieczorem przy ulicy Conselheiro Barradas N. 111 03

Dr. Espindola
 Rezydencja i konsultorium: Ulica Marechal Deodoro N 46. Przyjmuje od 12 do 15 godzin po południu. — Telefon 151 08C

Dr. Franciszek Franko
 Przyjmuje od 8-9 i od 5-6 po południu. Konsultorium: Ulica Barão do Serro Azul N 8. — Rezydencja: Ulica Comendador Araujo N 24. 01

Dr. Isaacson
 Operator-Akuszer. Specjalność: choroby kobiece i pęcherza. Konsultorium: Apteka Internacional przy ulicy 1 de Março N 6. — Telefon N. 62. — Rezydencja: Ulica Rio Branco N. 96. — Telefon N. 661. 08

Dr. Mendes de Araujo
 Specjalność: syfilis i choroby pęcherza. — Przyjmuje od 3-4 i od 5-6 po południu. Konsultorium: Apteka Minerwa — Plac Tiradentes. 05

Dr. Rudolf Warnecke
 Specjalność: choroby nerwowe i dziecięce. Dyrektor Centralnego Instytutu opieki nad dziećmi przy ulicy Alegre N 6 gdzie przyjmuje od 10-11 i od 11-12 po południu. 07

Dr. Saldanha Sobrinho
 Klinika dla dorosłych i dzieci. Leczy syfilis we wszelkich stadiach preparatem Bismuthiodina. Leczy choroby nerwowe i nalogowe, jak alkoholizację sugerstia. Konsultorium: Ulica S. Francisco N 54 — Apteka Moderna. — Rezydencja: Travessa Zacharias N. 12-a.

Dr. Serqueira Lima
 Medyk-chirurg. Specjalność: choroby dziecięce. Przyjmuje od 9-11 i od 10-11 i od 3-4 i od 5-6. Konsultorium: Apteka Minerwa — Plac Tiradentes. Rezydencja: Ul. Ebano Pereira N 27. 04

Dr. Torres Netto
 Wyjeżdża do chorých w dzień i w noc. Przyjmuje od 8-10 i od 10-11 i od 15-17. — Konsultorium i rezydencja: Plac Tiradentes N 64-a (obok apteki Steinfeld). 06

Dr. Virmond Lima
 Akuszerka i operacja. Konsultorium: Ulica 1 de Março N 17. Przyjmuje od 2-4 i od 4-6 i od 7-9 po południu. Rezydencja: Ulica Dr. Muricy N 129 — Telefon N 128. 081

CHARUTARIA E CASA DE SECCOS E MOLHADOS
JOSE KOERBEL — Importuje wprost.
 Zawsze ma na składzie wszystko co wchodzi w zakres materiałów spożywczych. Wielki wybór: cygar, fajek tatarskich i zagranicznych, turecki na tytoniu i wszystko potrzebne dla palących. Skład znanych cygar bahijskich jak: Suerdich & Cia, Stender, Donneman, Costa, Ferreira & Penna; M. Senn-a & Cia. **ULICA JOSE BONIFACIO N. 14.**

Huta Szklana
Vidrarria Paranaense — SOLHEID & CIA
 Biuro i fabryka przy ulicy Ratchiff.
 Adres Telegraficzny: »SOLHEID« — Skrzynka pocztowa N. 149.
 Posiada na składzie zawsze wielki zapas wyrobów i wykonuje wszelkie zamówienia wchodzące w zakres swojej fabrykacji.
 Wyrabia wszelkie gatunki: szklanki, kufki, kieliszków, szkieł do lamp, szkieł dla konserw, kompotów i koflur, flakonów, kloszy, wazonów, najrozmaitszych butelek, oraz: buty i dachówki szklane.
Geny przystępne.

CARMEN A. DE DEL CARMEN
HYGIENISTKA I MASAZYSTKA
 Ukończyła INSTYTUT NAUK ROOHESTERA w New Jorku w 1911 odznaczona dyplomem i złotym medalem na międzynarodowej wystawie w Paryżu w 1914. i w 1920 światowym dyplomem równie z złotym medalem na wystawie Reunite del Laboro w Mediolanie.
 Leczy reumatyzm masażem elektrycznym, wibracyjnym i ręcznym stosownie do przepisu lekarskiego. Leczy uchylenie stożka kręgowego, zwężenie paraliż, otyłość, dyspepsję i rozszerzenie żołądka. — **MASUJE U SIEBIE I NA WEZWANIE.**
UL. MARECHAL DEODORO N 64
 Przyjmuje od 2-4 i od 8-10 wieczorem.

Dentyści:
Anna Armañano Glück
 Ulica Ebano Pereira N. 43. 012

HUMBERTO PIMENTEL
 Ulica Ebano Pereira N. 11. 011

JACEK DROMLEWICZ
 Zęby sztuczne z podobenstwem i bez podobenstwa w złości i kauczuku. Płombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu. Robota pierwszorzędna. **CENY PRZYSTĘPNE.**
Curityba — Rua Riachuelo N. 8

JOAO B. MARTINS
 Ulica MARECHAL FLORIANO N. 102
 Przyjmuje o każdej godzinie. 018

JUSTO MACIEL
 Ukończony dentysta w N. Ameryce, z 23-letnią praktyką. — Wyrwa bez bólu, plombuje po cenie od 5\$ i wstawia po cenie od 10\$. Robota gwarantowana. **ULICA 15 DE NOVEMBRO N 95 (pierwsze piętro).** 010

LEAO MOCELLIN
 Przyjmuje od 8-11 i od 11-1 i od 5-6-tej godziny.
PLAC TIRADENTES N. 10. 011

Hotel Guarany
 — Praca da Estação N 32 i 34 — Curityba.

W pobliżu stacji kolejowej. Ten i wygodnie urządzone pokoje dla podróżujących; wygodne pokoje dla rodzin. — Restauracja — **CAFE RESTAURANTE.** Telefon: 480. 039

Właściciel **Jan Ricciardella**
ASEKUROWAĆ SIĘ NA ŻYCIE
 Radymy wyłącznie tylko w KWIATA TIVIE, która ma swoją filię w Kurytybie przy ulicy 1 de Março N 4-A. Superintendent na Parana i Bankier na Kurytybie Benjamin Ferreira Leite. 051

PONPEUBES
 Agent różnych firm. — Importuje papiery i przybory biurowe. — Skład i biuro przy ulicy Jose Loureiro N 89. — Adres telegraficzny »LUZO« — Caixa Postal 308. 013

Ubrania sukienne i wełniane
 nowe i używane wszelkich kolorów i rozmiarów są do nabycia po cenach bardzo niskich w »A COMMERCIAL« fabrykarni i zakład krawiecki przy ulicy Marechal Floriano Peixoto N 45. 058

AO CHIC DE PARIS
 E. J. ROUMAT — Zakład krawiecki. Kostjumy — Ubrania — Suknie — Okrycia. Przy ulicy 15 de Novembro N 57 (na piętrze). 045

Świeże nasiona warzyw i kwiatów
 posiada na składzie **ALEKSANDER WINIARSKI**, Floricultura Edelweiss. Przy ulicy 15 de Novembro N 27 — Ogród przy ulicy Desembargador Motta.

CASA SCHMIDT
 Wyroby fajansowe, żelazna, sztafa, amunicja, farby i oleje; wszelkie materiały dla instalacji elektrycznej, lampy ect. **Plac Tiradentes N 3.** 048

SAPATARIA SYRIA
 Korzystajcie! Likwiduje się wielki wybór obuwia. — Ceny niesłychanie tanie. **Plac Tiradentes (z prawej strony Katedry) N 10.** 062

JOSE M. SURUGI
 Sprzedaż hurtowa wszelkich materiałów i drobiażgów. — Telefon N 146 — Adres telegraficzny: »Surugi« — Skrzynka pocztowa 40 — 081 Przy ulicy 15 de Novembro N 9.

RODOLPHO JONSCHER
 Skład obuwia, kapeluszy i drobiażgów. **Ulica Jose Bonifacio N. 3 a** 061

PRAKTYCZNA SZKOŁA HAN-DLOWA
 przy ulicy Dr. Muricy N. 103 (na piętrze) **DLA BUCHALTERÓW I KORESPONDENTÓW.** Cały kurs trwa 15 miesięcy. W skład którego wchodzi 4 biura: bankowe, fabryczne, składów hurtowych, komisowe. Zapisywać się można zawsze.

CASA JACOB
 Jakoba Grjuspuda
 Fabryka mebli, materacy, kółder i piasek nieprzemakalnych. Posiada meble nowe i używane. — Sprzedas na wypłaty. Przy ulicy 1 de Março N 18 — Telefon N 389 041

PIENIADZE.
 Wypożyczają się na mały procent pod hipoteke lub pod gwarancję bonusów i apolis. Kupuje się i sprzedaje domy, ziemie i majątki. Informacje u rządowego correctora Godofredo Lima przy ulicy Marechal Deodoro N 88. 028

CASA PRATT
 Skład maszyn do pisania Remington i Corona; maszyn do liczenia oraz kas „Registradora“. — Przy ulicy 15 de Novembro N 66-a. 032

CASA DALILA
 Estevan Monastier
 Przy ulicy 15 de Novembro N 63 (naprzeciw Casa Novidades). Kapelusze, obuwie i inne przedmioty dla mężczyzny. Nowy dom. — Nowe towary. — Ceny przystępne.

HOTEL CURITYBANO
 Ventura Pereira de Souza & Cia
 W centrum miasta; tramwaj przy drzwiach na wszystkie strony miasta. — Pokoje i stołowanie porządne. — Wina nationalne i zagraniczne. — Posyła się obiady do domów. — Przy ulicy 1 de Março N 7. **Uwaga:** Ten hotel wyłącznie dla rodzin!

CASA INDIAN
 Jana Prosdocima
OFICyna MECHANICZNA
 Zawsze ma na składzie rowery i wszystkie dodatki. Przy **ULICY BARÃO DO SERRO AZUL N. 3.** 021

CASA LOMBARDA
 Fabryka chustek; wykonuje najrozmaitsze hafty, mereski i plisowane. — Szwalnia sukien i wszelkie bielizny. **PLAC TIRADENTES N 25.** 056

PISANIA NA MASZYNI uczy **ELISA CONSTANTINA ROCHA** przy ulicy COMMENDADOR ARAUJO N 52. Przyjmuje i wykonuje wszelkie roboty do przepisywania na maszynie. 038

Casa Parisys
 Przy ulicy MARECHAL DEODORO N 62
 Czystozelenie paznokci 2500; Niszczanie odcisków 5g; masaż piętności 1g; mycie włosów 2500, farbowanie 25. Z wy-czołków wykonuje się na obstatunek, oki, warstwy i postize.

Fabryka Pieczętek
FRANCISCO J. GONÇALVES
 Praca Senador Correia N. 3 — Curityba — Parana.
 Klisze, pieczętki różnego rodzaju i roz-maru.
CENY UMIARKOWANE! CENNIKI ZA DARMO!

Casa Bichels
 Założona w 1897 przez Alfreda Ernesta Bichels. Ma zawsze wielki wybór kafeł-szy dla pań i dzieci, zabawek, materjałów, przedmiotów na prezenty, oraz na korna-wal. Warto przekonać się osobiście o dobroci towarów jakoteż o niskich cenach. — **PRZY ULICY 15 DE NOVEMBRO N. 70.**

Prawdziwe aniliny niemieckie „BAYER“
 Do farbowania tkanin lnianych, bawełnianych, wełnianych i jedwabnych. — Sprowadzane przez firmę **CARLOS LUHM** w Kurytybio. — Generalne zastępowo na Parana
PONTA GROSSA = ANTONI N. MEISSELS — **CAIXA POSTAL 132.**

TOWARZYSTWO FRANCUSKIE ŻEGLUGI MORSKIEJ
„Chargeurs Reunis“ i „Sud Atlantique“
 Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Havre i Bordeaux. Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi i pospiesz-nymi, które odbywają podróż ze Santos do Francji w 15 dniach, oraz statkami specjalnie urządzonymi dla emigrantów którzy znajdują najwygodniejsze pomieszczenia. Statki mają do dyspozycji kabiny 3-ojiej klasy.
 Podróż z Bordeaux do Havre czyli do Gdńska odbywa się pe-cięgami francuskimi aż do Dunquerque a z Dunquerque do Gdńska statkiem kompanji francuskiej »Transatlantique« W ten sposób uniknie się różnych nad-zię, na które nieraz bywają narażeni nasi pasażerowie na granicy niemieckiej.
NAJBLIŻSZY ODJAZD DO EUROPY:

Z Santos	Z Rio de Janeiro
„FORMOSE“ 8-go Listopada	9-go Listopada
„MOSELLA“ 17-go „ „	18-go „ „
„MASSILIA“ 17-go „ „	18-go „ „
„DESIRADE“ 6-go Grudnia	7-go Grudnia

Sprzedat biletów z Brazylii do Polski oraz z Polski do Brazylii t. z. (bille-tes de chamada) zajątwia i bliższych informacji udziela
IGNACY KASPROWICZ
 Avenida Luiz Xavier N. 28 — Kurytyba.

HOTEL CENTRAL
 Curityba — Rua Ebano Pereira N. 8
WYGODNE URZĄDZENIA. — SMACZNA KUCHNIA.
GOSPODŃ O PIERWSZORZĘDNEJ OBSŁUDZE.
 Oddziały dla rodziny — Otwarte całą noc.
 Ceny przystępne. Pokoje od 6\$ do 12\$ dziennie
 Mieszkanie i stol na la carte, na miesiąc 250\$. Stalowanie się dla pań w-rotnych z mieszkaniem miesięcznie 80\$000, bez mieszkania 60\$000.
Najlepszy hotel dla rodzin!

Industrial Ceramica Brasil
Polska Fabryka Dachówek
J. H. Woźniak & Marszałek
 Nad rzeczką Bariguy. Wytwarza się do 100 tysięcy dachó-wek miesięcznie. Wyśmienity materiał. Zamówienia przy-jmuje się: **RUA COMMENDADOR ARAUJO N. 39 — CURYTYBA — PARANA.**
ADRES TELEGRAFICZNY: JOHWOANNAR

Kolonizacja w Castro
Loty juz wymierzone!
NABYWICY MOGĄ SIĘ ZGŁASZAĆ DO DR. M. SZELIGOW-SKIEGO.
KURYTYBA, Rua São Francisco N. 25.

FABRYKA MASZYN
Dr. Isaias Alberti
 Inżynier - Mechanik

SPECJALNOŚCI: Młyny, elewatory, koła, siła i koła hydrauliczne najnowszych systemów, piły różnego ga-tunku i t. p. — **PROJEKTY I KOSZTORYSY NA ŻĄDANIE.**

Odszczony z okazji białowej różnych maszyn na wystawie w Bressia (Włochy) roku 1904. Dyplom honorowy z wystawy w Rzymie roku 1910: złoty medal, Wyróżniony na wystawie „Cen-tenario“ w Rio de Janeiro i odznaczony złotym medalem w roku 1923

MŁYNY ZBOŻOWE.
 Na składzie wiewory fabryki kawy i kukurydzy.
NOWY TYP MŁYNIKÓW DLA KOLONISTÓW.
 Jedyny jaki pokazywano na wystawie włoskiej na Centenario. Wy-nalazek właściciela fabryki Dr. Isaiasz Alberti. Jest to najpra-tyczniejszy, najtańszy i najlepszy młynek. Wystarczy słudzić trzy śruby na przykrywce a młynek się otwiera, bez poruszania kamieni. — N. 1. Kamienie młyńskie o średnicy 38 centymetrów do kawy, młiji i zboża. Wytwarza dziennie 700 do 800 kilo kawy lub 100 do 120 kil młki kukurydzianej.
 N. 2. Kamienie młyńskie o średnicy 67 cen-tymentrów do żyta, młiji i innego zboża. Wytwa-rza dziennie 640 kilo młki kukurydzianej lub 150 kilo młki żyta.
UWAGA: Kamienie młyńskie wyrobione są z specjalnego granitu brazylijskiego.

Curityba - Avenida Assunguy N: 95 i 97 — Parana
TELEFON Nr. 670.